

Az agteleki barlang (baradla).

A Baradla Európa eddig ismert bár melyik más barlangját terjedelmére is több mint kétszeresen mulja felül, hosszát a bejárástól a Vaskapuig 750 ölre, a Vaskaputól a Pokolig 2317 ölre, az eddig megvizsgált mellékágak hosszát 1127 ölre s így összesen 4194 ölre teszik, de alig találkozik 4—5 évben egy társaság, mely az egészet bejárja.

Hibás szokás továbbá este indulni a baradlába, inkább ajánlanánk a kora reggelt. A Baradla pihent testnek és éber léleknek is elég dolgot ad, még akkor is ellankadva s kimerülten jutunk ki belőle, még így is mikor kilépünk belőle egy hosszú álom nagyszerű ábrándképei gyanánt tűnnek fel a látottak és tapasztaltak emlékünkből, s mint egy távoli viszhangot véljük hallani még sokáig a vezetőnek egyes magyarázó szavát.

Az agteleki baradla nevezetességei az ó ágbán:

A baradla szája egy 150 láb magas sziklaszál aljában van, a bejáratnál egy darabig lejtősen haladunk, kőomladványok közt, sük fenéke a kis pitvarban kezdődik, ebben van:

1. A kémény, megfordított tölcser alaku üreg.
2. Nagy pitvar, közönséges barlang, már némi cseppkövel. Ettől jobbra nyílik
3. A csontház, a hagyomány szerint a lakosok ide menekültek a tatárok vagy törökök elől. A csontházban fakad
4. Az Akheron patak, mely az egész barlangot végig futja.
5. Palmira romjai, kőszirt-omladék.
6. Ország táblája, több négyszög ölnyi, lapos, a barlang falához támaszkodó szikla, számos felirattal.
7. Királykut, tiszta forrás cseppkö medenczében, kitünő jó vízzel.
8. Mózes oltára szép cseppkö alakzat sok diszitménnyel.
9. Rókalyuk, nehéz bejárása miatt csak kevesektől látogatott mellék üreg. Benne vannak a veresfal és vár.
10. Fügőny, lefüggő cseppkö tömeg.
11. Szentháromság oszlopa, három, egy talapzaton álló cseppkö oszlop.
12. Vaskályha, gula alaku oszlop.
13. Kozák, bozontos ember alak. Ettől balra nyílik
14. A denevér barlang, hosszú, de tágas bejárással, egészen száraz, végső üregének boltozatán, egyes csomókban denevérek csüggnek, melyek hajdan sokkal nagyobb mennyiségben tartózkodtak itt.
15. Nagy templom, terjedelmes üreg, melyben a puska lövés menyörgésszerűleg hangzik; ebben van
16. Nagy oltár terjedelmes nagyobb szerű képződmény belőle kidomborodik
17. A szószék, mind kettő a legszebb cseppkö diszitményekkel.
18. Pápa süveg.
19. Fuvó.
20. Mózes szobra.
21. Szűz Mária szobra, egy kis képzelődés mellett Mária alakja ismerhető fel rajta, karján a gyermek Jézussal.
22. Szent István tornya, több csúcsban végződő magas szép oszlop.
23. Aprószentek khórusa, kis alakok egy párkányon.
24. Kis templom, váltakozó világítás mellett a legszebb varázsképeket mutatja. Az itt megzendült karének kivált távolról hallgatva, s ha a szövéteket eloltják, leírhatlan ünnepélyes benyomást tesz az emberre.
25. Kis ebédlö, az első pihenő hely. Ebből nyílik
28. A purgatóriumnál, mely igen alacsony és szűk nyílás.
29. A paradicsom előcsarnokában van a Széchényi emléke.
30. Az aradi 13 vértanu emléke.
31. Ábel koporsója, közelében
32. Kain, barna oszlop.
33. Kain bunkós botja, közel hozzá van egy oszlop, mely ökölrel ütve érc-, kövel pedig tompa hangot ad.
34. Ledölt orgona.
35. Ádám, különálló megbarnult szobor.
36. Éva, szinte különálló, fejeirebb szobor.
37. A tiltott fa, igen magas sugár szép oszlop.
38. A veres torony.
39. Dávid hárfája.
40. A paradicsomból kiérve, a Styx hidján átjutunk a Nádor utcájára.
41. Nepomuki sz. János szobra, a második hidfőnél, hol a Styx és Akheron egyesülnek.
42. Virágos kert, az üreg fenekén cseppkö keretek.
43. Kerek vágás, a talajban ember emlékezete óta látható, hosszú, egykötű, s kerekvágányhoz hasonló nyom.
44. Királyi trón boltozatos bemélyedés.
45. Nádor oszlopa, egy az egész boltozatot tartani látszó gula ezen felirattal: JosephVs arChIDVX aVstriae regnl hVngarIae paLatInVs pater patriae Latibras sVbterraneI antriI baraDLa VIDIT.
46. Pálinkás üst.
47. Vámszedő, magánosan álló oszlop, oldalán egy bádóg perselyvel az agteleki iskola számára nyitott jótékony adományok végett.
48. Szent Mihály arkangyal.
49. Reviczky oszlopa. Reviczky gróf főkancczellár 1829-diki látogatásának emlékére, e fölirattal: üDVözLégy Drága Jó királyVnk JobbJa ReVIsnyel gróf ReVICzky, hazánk tsILLaga, Disze.
50. Vasasnémet.
51. Kökoporsó.
52. Huszár.
53. Nagy terem. Nagyobb társaságnak is tánczhelyül szolgálható tágas üreg.
54. Barlang fejedelme.
55. Mészárszék, egy félig megnyuzott juhoz hasonló alakzat.
56. Mória hegy, oldalán lépcsőkkel, csucs az alatta folyó patak fölött 50 öl magasan áll.

Az agteleki barlang (baradla).

A Baradla Európa eddig ismert bár melyik más barlangját terjedelmére is több mint kétszeresen múlja felül, hosszát a bejárástól a Vaskapuig 750 ölre, a Vaskaputól a Pokolig 2317 ölre, az eddig megvizsgált mellékágak hosszát 1127 ölre s így összesen 4194 ölre teszik, de alig találkozik 4—5 évben egy társaság, mely az egészet bejárja.

Hibás szokás továbbá este indulni a baradlába, inkább ajánlanánk a kora reggelt. A Baradla pihent testnek és éber léleknek is elég dolgot ad, még akkor is ellankadva s kimerülten jutunk ki belőle, még így is mikor kilépünk belőle egy hosszú álom nagyszerű ábrándképei gyanánt kennek fel a látottak és tapasztaltak emlékünken, s mint egy távoli viszhangot véljük hallani még sokáig a vezetőnek egyes magyarázó szavát.

Az agteleki baradla nevezetességei az ó ágban:

A baradla szája egy 150 láb magas sziklaszál aljában van, a bejáratnál egy darabig lejtősen haladunk, kőomladványok közt, sük feneké a kis pitvarban kezdődik, ebben van:

1. A kémény, megfordított töcsér alaku üreg.
2. Nagy pitvar, közönséges barlang, már némi cseppkövel. Ettől jobbra nyílik
3. A csontház, a hagyomány szerint a lakosok ide menekültek a tatárok vagy törökök elől. A csontházban fakad
4. Az Akheron patak, mely az egész barlangot végig futja.
5. Palmira romjai, kőszirt-omladék.
6. Ország táblája, több négyszög ölnyi, lapos, a barlang falához támaszkodó szikla, számos felirattal.
7. Királykut, tiszta forrás cseppkö medenczében, kitünő jó vízzel.
8. Mózes oltára szép cseppkö alakzat sok diszitménnyel.
9. Róka lyuk, nehéz bejárása miatt csak kevesektől látogatott mellék üreg. Benne vannak a veresfal és vár.
10. Független, lefüggő cseppkö tömeg.
11. Szentháromság oszlopa, három, egy talapzaton álló cseppkö oszlop.
12. Vaskályha, gula alaku oszlop.
13. Kozák, bozontos ember alak. Ettől balra nyílik
14. A denevér barlang, hosszú, de tágas bejárással, egészen száraz, végső üregének boltozatán, egyes csomókban denevérek csüggnek, melyek hajdan sokkal nagyobb mennyiségben tartózkodtak itt.
15. Nagy templom, terjedelmes üreg, melyben a puskalövés menydörgésszerűleg hangzik; ebben van
16. Nagy oltár terjedelmes nagyszzerű képződmény belőle kidomborodik
17. A szószék, mind kettő a legszebb cseppkö diszitményekkel.
18. Pápa süveg.
19. Fuvó.
20. Mózes szobra.
21. Szűz Mária szobra, egy kis képzelődés mellett Mária alakja ismerhető fel rajta, karján a gyermek Jézussal.
22. Szent István tornya, több csúcsban végződő magas szép oszlop.
23. Aprószentek khórusa, kis alakok egy párkányon.
24. Kis templom, váltakozó világítás mellett a legszebb varázsképeket mutatja. Az itt megzendült karének kivált távolról hallgatva, s ha a szövétnekeket eloltják, leirhatlan ünnepélyes benyomást tesz az emberre.
25. Kis ebédlő, az első pihenő hely. Ebből nyílik az út
26. A Styx partján
27. A paradicsomba, ebben vannak a baradla legnagyobb szerű oszlop-csoportozatai, a bejárás nehéz, kivált
28. A purgatóriumnál, mely igen alacsony és szűk nyílás.
29. A paradicsom előcsarnokában van a Széchényi emléke.
30. Az aradi 13 vértanú emléke.
31. Ábel koporsója, közelében
32. Kain, barna oszlop.
33. Kain bunkós botja, közel hozzá van egy oszlop, mely ökölrel ütve érc-, kővel pedig tompa hangot ad.
34. Ledőlt orgona.
35. Ádám, különálló megbarnult szobor.
36. Éva, szinte különálló, fejérből szobor.
37. A tiltott fa, igen magas sugár szép oszlop.
38. A veres torony.
39. Dávid hárfája.
40. A paradicsomból kiérve, a Styx hidján átjutunk a Nádor utcájára.
41. Nepomuki sz. János szobra, a második hidfőnél, hol a Styx és Akheron egyesülnek.
42. Virágos kert, az üreg fenekén cseppkö keretek.
43. Kerek vágás, a talajban ember emlékezeté óta látható, hosszú, egykötű, s kerekvágányhoz hasonló nyom.
44. Királyi trón boltozatos bemélyedés.
45. Nádor oszlopa, egy az egész boltozatot tartani látszó gula ezen felirattal: JosephVs arChIDVX aVstriae regni hVngariae paLatInVs pater patriae Latetras sVbtterraneI antri baradLa VIDIt.
46. Pálinskás üst.
47. Vámszedő, magánosan álló oszlop, oldalán egy bádóg perselyvel az agteleki iskola számára nyitott jótékony adományok végett.
48. Szent Mihály arkangyal.
49. Reviczky oszlopa. Reviczky gróf főkanzellár 1829-diki látogatásának emlékére, e fölirattal: üDVözlÉgy Drága Jó királyVnk JobbJa ReVisnyel gróf ReVICzky, hazánk tsILLaga, DIsze.
50. Vasasnémet.
51. Kőkoporsó.
52. Huszár.
53. Nagy terem. Nagyobb társaságnak is tánczhelyül szolgálható tágas üreg.
54. Barlang fejedelme.
55. Mészárszék, egy félig megnyuzott juhoz hasonló alakzat.
56. Mória hegy, oldalán lépcsőkkel, csucsa az alatta folyó patak fölött 50 öl magasan áll.
57. Török fürdő.
58. Hóreb hegy, ennek oldaláról tér el az út az új ágba.
59. Kölcsey kapuja.
60. Zsidó templom, oszlopcsoport.

Az agteleki barlang (baradla).

A Baradla Európa eddig ismert bár melyik más barlangját terjedelmére is több mint kétszeresen mulja felül, hosszát a bejárástól a Vaskapuig 750 ölre, a Vaskaputól a Pokolig 2317 ölre, az eddig megvizsgált mellékágak hosszát 1127 ölre s így összesen 4194 ölre teszik, de alig találkozik 4—5 évben egy társaság, mely az egészet bejárja.

Hibás szokás továbbá este indulni a baradlába, inkább ajánlanánk a kora reggelt. A Baradla pihent testnek és éber léleknek is elég dolgot ad, még akkor is ellankadva s kimerülten jutunk ki belőle, még így is mikor kilépünk belőle egy hosszú álom nagyszerű ábrándképei gyanánt tűnnek fel a látottak és tapasztaltak emlékünkből, s mint egy távoli viszhangot véljük hallani még sokáig a vezetőnek egyes magyarázó szavát.

Az agteleki baradla nevezetességei az ó ágban:

A baradla szája egy 150 láb magas sziklaszál aljában van, a bejáratnál egy darabig lejtősen haladunk, köomladványok közt, sük feneke a kis pitvarban kezdődik, ebben van:

1. A kémény, megfordított tölcésér alaku üreg.
2. Nagy pitvar, közönséges barlang, már némi cseppkövel. Ettől jobbra nyílik
3. A csontház, a hagyomány szerint a lakosok ide menekültek a tatárok vagy törökök elől. A csontházban fakad
4. Az Akheron patak, mely az egész barlangot végig futja.
5. Palmira romjai, kőszirt-omladék.
6. Ország táblája, több négyszög ölnyi, lapos, a barlang falához támaszkodó szikla, számos felirattal.
7. Királykut, tiszta forrás cseppkö medencében, kitünő jó vízzel.
8. Mózes oltára szép cseppkö alakzat sok diszitménnyel.
9. Rókaljuk, nehéz bejárása miatt csak kevesektől látogatott mellék üreg. Benne vannak a veresfal és vár.
10. Független, lefüggő cseppkö tömeg.
11. Szentháromság oszlopa, három, egy talapzaton álló cseppkö oszlop.
12. Vaskályha, gula alaku oszlop.
13. Kozák, bozontos ember alak. Ettől balra nyílik
14. A denevér barlang, hosszú, de tágas bejárással, egészen száraz, végső üregének boltozatán, egyes csomókban denevérek csüggnek, melyek hajdan sokkal nagyobb mennyiségben tartózkodtak itt.
15. Nagy templom, terjedelmes üreg, melyben a puskalövés menydörgésszerűleg hangzik; ebben van
16. Nagy oltár terjedelmes nagyszerű képződmény belőle kidomborodik
17. A szószerk, mind kettő a legszebb cseppkö diszitményekkel.
18. Pápasüveg.
19. Fuvó.
20. Mózes szobra.
21. Szűz Mária szobra, egy kis képzelődés mellett Mária alakja ismerhető fel rajta, karján a gyermek Jézussal.
22. Szent István tornya, több csúcsban végződő magas szép oszlop.
23. Aprószentek khórusa, kis alakok egy párkányon.
24. Kis templom, váltakozó világitás mellett a legszebb varázsképeket mutatja. Az itt megzendült karének kivált távolról hallgatva, s ha a szövétnékeket eloltják, leirhatlan ünnepléses nyomást tesz az emberre.
25. Kis ebédülő, az első pihenő hely. Ebből nyílik az ut
26. A Styx partján
27. A paradicsomba, ebben vannak a baradla legnagyobb szerű oszlop-csoportozatai, a bejárás nehéz, kivált
28. A purgatóriumnál, mely igen alacsony és szűk nyílás.
29. A paradicsom előcsarnokában van a Széchényi emléke.
30. Az aradi 13 vértanu emléke.
31. Ábel koporsója, közelében
32. Kain, barna oszlop.
33. Kain bunkós botja, közel hozzá van egy oszlop, mely ökölrel ütve érez-, kövel pedig tompa hangot ad.
34. Ledölt orgona.
35. Ádám, különálló megbarnult szobor.
36. Éva, szinte különálló, fejérb szobor.
37. A tiltott fa, igen magas sugár szép oszlop.
38. A veres torony.
39. Dávid hárfája.
40. A paradicsomból kiérve, a Styx hidján átjutunk a Nádor utcájára.
41. Nepomuki sz. János szobra, a második hidfőnél, hol a Styx és Akheron egyesülnek.
42. Virágos kert, az üreg fenekén cseppkö keretek.
43. Kerek vágás, a talajban ember emlékezete óta látható, hosszú, egyközű, s kerekvágányhoz hasonló nyom.
44. Királyi trón boltozatos bemélyedés.
45. Nádor oszlopa, egy az egész boltozatot tartani látszó gula ezen felirattal: JosephVs arChIDVX aVstrIae regnI hVngarIae paLatInVs pater patrlae Latbras sVbterranel antrI baradLa VIDIt.
46. Pálincás üst.
47. Vámszedő, magánosan álló oszlop, oldalán egy bádóg perselylyel az agteleki iskola számára nyitott jótékony adományok végett.
48. Szent Mihály arkangyal.
49. Reviczky oszlopa. Reviczky gróf főkanzellár 1829-diki látogatásának emlékére, e fölirattal: üDVözlÉgy Drága Jó királyVnk JobbJa ReVIsnyel gróf ReVICzky, hazánk tsILLaga, DIsze.
50. Vasasnémet.
51. Kökoporsó.
52. Huszár.
53. Nagy terem. Nagyobb társaságnak is táncz-helyül szolgálható tágas üreg.
54. Barlang fejedelme.
55. Mészárszerk, egy félig megnyuzott juhoz hasonló alakzat.
56. Mória hegy, oldalán lépcsőkkel, csucs a alatt folyó patak fölött 50 öl magasan áll.
57. Törökfürdő.
58. Hóreb hegy, ennek oldaláról tér el az ut az új ágba.
59. Kölesey kapuja.
60. Zsidó templom, oszlopcsoport.

61. Hárem, itt az oszlopesoport egész tömkeleget képez.

62. Holdvilág.

63. Vaskőut, a talaj mintha vaskövekkel volna behintve.

64. Diána temploma, igen szép üreg gyönyörű oszlopesoportozattal, itt van a kis orgona.

65. Khórus.

66. Gyémánthegy, jegecei fáklyafénynél szépen csillognak.

A z u j á g :

1. Galambház.

2. Fejér hegy, alabastrom színétől vette nevét.

3. Ezer ránczu szoknya.

4. Nehéz ut.

5. A nagy üreg.

6. Jeges sík, sima oldal.

7. Murányi vár, hozzá férhetlen magaslat.

8. Vaskapu, keskeny hasadék.

9. Czipra bolt. szép csepegések a boltozaton.

10. Szentháromság oszlopa, három magas cseppkő oszlop. Itt kezdődnek az uj ág gyönyörű cseppkő csoportozatai.

11. Jupiter trónusa, emelkedett helyen.

12. Szultán pamlaga, habos felszínű lapos cseppkő.

13. Olympus, 120 lábnyira emelkedik, egy 150 láb magas üregben, számtalan ragyogó szobor által ékesítve. A látogató társaság e hegy tövében rendszerint elszokta oltani fáklyáit, a fővezető az egyedül égő szövénőkkel felmegy a hegy tetejére s ott az oszlopok közt eltűnik, teljes sötétségbe hagyva a társaságot, majd lassankint az előtérbe lépve, szövénékének egyes visszaverődött fény sugarai elragadólag tüntetik elő a virradatot.

14. Sír bolt.

15. Vasvár.

16. Török mecset, 30 láb magasba felnyúló szép oszlop.

17. Medve talp.

18. Tündér vár, fehér és színes cseppkövek által pazarul ékesítve.

19. Szemiramis függő kertje, felülről aláfüggő, ábrándosan ékitett hatatmas cseppkövek.

20. Papi palást, igen sok ránczot képező függő köpeny alaku cseppkő.

21. Apolló temploma, külön szépségű üreg.

22. Ladik, Vas Imre emlékezetes ladikjának maradványa.

23. Méhes, méhkasokat ábrázoló igen szép cseppkövek.

24. Nagy orgona, a legszebb képződések egyike, több egymáshoz közel eső inkább síp, mint oszlopalakzatok, kövel sorban ütögetve, több harang mély hangját idézik elő.

25. Pizai torony.

67. Almássy emléke.

68. Viasz utcza, talaja hasonló az elöntött viaszhoz.

69. Gyapju zsák.

70. Szalonna, felakasztott szalonnához hasonló.

71. Koronás fésű. — Az ó ág végén egy sziklán e felírás olvasható: Ferdinandus coronae princeps. Innen vissza térve a Hóreb hegy alján viszen az ut az uj ágba.

26. Tengeri rák.

27. Pluto orgonája, sipjai egyszerre többek által verve, pokoli nagy zajjal hangzanak.

28. Retekbarlang, mellékág, a baradla egyik legszebb része, boltzatán s falán számtalan cseppkő függ, mindenféle, gyakran meglepő alakokat képezve, nagy helyen leginkább feltűnnek azon képződmények, melyek retekhez hasonlítanak; ezen ágba van

29. A Cupidó vára, gyönyörűen diszitve, e tájon itt-ott 2—3 láb hosszú, vakító fehérségű cseppkövek függenek alá, melyek oly vékonyak, mint egy tollszár, s végükön vízecseppek csillognak.

30. Proserpina hálósobája, boltzata gyönyörű cseppkődiszitményekkel ékesítve.

31. Barátság oszlopa (Kasztor és Pollux), két összeforrt oszlop.

32. Vaczkos oszlop.

33. Tempe, oszlopainak csucsa ragyogó fényvel csillog.

34. Minerva oszlopa.

35. Alabástrom torony, kitünően fehér oszlop.

36. Apolló terme, a barlang uj ágát felfedező Vas Imre e helyen örökíté meg nevét 1825-ben.

37. Arany utcza.

38. Csillagvizsgáló torony, átmérete 4, magassága 10 öl, bámulatra ragadó felséges alkotmány; de hogy teljes nagyszerűségében láthassuk meg, ahhoz a csucsáig felható igen erős világításra van szükségünk.

39. Plutó lakhelye, ezentul a továbbmenetel ismét megnehezedik.

40. Munkácsi tömlőcz, mélység.

41. Siralomház, komor, borzadályos hely.

42. Világító torony, már messziről látható fehér oszlop.

43. Czerberus feje, több fejű kutyához hasonló képződmény.

44. Bálvány nagy oszlopa.

45. Ganimedes kutja, cseppkő medencze egy halom tetején.

46. Pokol, mélység melyben a barlangot végig futó patak eltűnik, s 147 ölnyire Jósvafőnél egy sziklából, egy több malmat hajtó folyamként tódul ki.